

رَبُّكُمْ عَلَيْهِمْ أَعْلَمُ
سُورَةُ الْبَقَرَةِ (٨٧)

اوپر 40 روکوں ہے میرے بکرا مہینا میں ناچیل ہوئی ۷۸۶ میں ۲۸۶ آیتے ہیں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پڑھتا ہوں اعلیٰ اک کا نام لے کر جو بدھ مہربان، نیہایت رحم و اکا ہے

الْمَنْ ذَلِكَ الْكِتَبُ لَا رَبَّ لَهُ فِي دُونِهِ

الْمَنْ ذَلِكَ الْكِتَبُ لَا رَبَّ لَهُ فِي دُونِهِ

الْمَنْ ذَلِكَ الْكِتَبُ لَا رَبَّ لَهُ فِي دُونِهِ

هُدَى لِلْمُتَّقِينَ يُؤْمِنُونَ الَّذِينَ

جو مُتَّقیوں کو ہدایت دنے والی ہے۔ ۷۸۶ مُتَّقیوں کو جو ۷۸۶ آیاتے ہیں

بِالْغَيْبِ وَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَ مِمَّا

جیب پر اور نماج کا ایم کرتے ہیں اور ۷۸۶ یہیوں میں سے

رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ وَ الَّذِينَ

جو ۷۸۶ نے ۷۸۶ کو ۷۸۶ بخیر کرتے ہیں۔ اور جو ۷۸۶ آیاتے ہیں ۷۸۶ کیتاب پر

يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَ مَا أُنْزِلَ

جو آپ کی ترکی ۷۸۶ تاری گئی اور ۷۸۶ کتابوں پر جو آپ سے پہلے

مِنْ قَبْلِكَ وَ بِالْأُخْرَةِ هُمْ يُوقَنُوا

۷۸۶ تاری گئی۔ اور آبیتر پر بھی وہ ۷۸۶ کی تاری ۷۸۶ آیاتے ہیں۔

أُولَئِكَ عَلَى هُدًىٰ قِنْ رَبِّا مُّ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑤

यही लोग अपने रब की तरफ से हिदायत पर हैं। और यही लोग इलाह पाने वाले हैं।

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ إِنَّدُرْتَهُمْ أَمْ

यकीनन वो लोग जिन्होंने कुछ किया उन के लिये बराबर है याहे आप उन्हें डराएं या

لَمْ تُنْذِرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٠ حَتَّمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ

उन्हें न डराएं, वो ईमान नहीं लाएंगे। अल्लाह ने मुहर लगा दी है उन के हिलों पर

وَعَلَى سُمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غَشَاؤَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ

और उन के कानों पर। और उन की आँखों पर परदा है। और उन के लिये भारी

عَظِيمٌ ٠ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ أَمَنَّا بِاللَّهِ

अजाब है। और बाज लोग ऐसे हैं जो केहते हैं कि हम ईमान लाए हैं अल्लाह पर

وَبِالْيَوْمِ الْغُرْبِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ٠ يَخْدِعُونَ اللَّهَ

और आभिरी दिन पर, हालांकि वो ईमान नहीं लाए। वो अल्लाह को धोका दे रहे हैं

وَالَّذِينَ أَمْنَوْا وَمَا يَخْدِعُونَ إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ٩

और उन को भी जो ईमान लाए हैं। और वो धोका नहीं देंगे। अपने आप को और उन्हें ऐहसास भी नहीं।

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ ٠ فَزَادُهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ

उन के हिलों में भीमारी है, किर अल्लाह ने उन की भीमारी और बण्हा दी। और उन के लिये दर्दनाक

إِلَيْهِ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ

अजाब है ईस वजह से कि वो जूठ बोलते हैं। और जब उन से कुछ जाता है। और उन के लिये दर्दनाक

لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ ٠ قَالُوا إِنَّا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ١١

तुम जमीन में ईसाई भत फैलाओ, तो वो केहते हैं कि हम तो सिफई ईस्लाह करने वाले हैं।

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ١٢

सुनो! यकीनन यही लोग ईसाई फैलाने वाले हैं, लेकिन उन्हें ऐहसास नहीं।

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَمْنُوا كَمَا أَمْنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ

और जब उन से कुछ जाता है कि तुम ईमान लाओ ऐसा जैसा कि ये लोग (यानी सड़बा) ईमान लाए हैं तो केहते हैं

كَمَا أَمْنَ السَّفَهَاءُ ٠ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السَّفَهَاءُ وَلَكِنْ

कि क्या हम ईमान लाए जैसा कि ये बेवकूफ लोग ईमान लाए हैं? सुनो! यकीनन यही लोग बेवकूफ हैं, लेकिन

لَا يَعْلَمُونَ ﴿١﴾ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا أَمْنَاءٌ

वो जानते नहीं. और जब वो भिलते हैं इमान वालों से तो केहते हैं कि हम मोमिन हैं.

وَإِذَا خَلَوُا إِلَى شَيْطَانٍ هُمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّهُمْ هُنَّ

और जब वो तन्हाई में होते हैं अपने शयातीन के पास तो केहते हैं कि हम तुम्हारे साथ हैं, हम तो सिर्फ़

مُسْتَأْنِدُونَ ﴿٢﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَعْلَمُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ

मज़ाक कर रहे थे. अल्लाह उन के साथ मज़ाक करता है और उन्हें ठीक देता है कि अपनी सरकशी में

يَعْمَهُونَ ﴿٣﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ

हेरान फ़िरैं. यही लोग हैं जिन्हों ने गुमराही को खरीदा हिंदायत के बदले में.

فَهَا رَبَحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤﴾

फ़िर उन की तिजारत नफ़ाबद्ध नहीं हुई और वो हिंदायतयाक्षता नहीं है.

مَثَلُهُمْ كَمَشْلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًاٰ فَلَمَّا أَضَاءَتْ

उन का हाल ऐसा है जैसा उस शाखे का हाल जिस ने आग जलाई. फ़िर जब आग ने रोशन कर दिया

مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلْمِتِ

उस के अतराफ़ को तो अल्लाह ने उन के नूर को सख्त कर दिया और उन को छोड़ दिया तारीकियों में के वो

لَا يُحِرِّرُونَ ﴿٥﴾ صُمْ بُكْمُ عُمُّ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٦﴾

देख नहीं पाते. वो बेहरे हैं, गूंगे हैं, अंधे हैं, इस लिये वो (कुझ से) रुजूआ नहीं करेंगे.

أَوْ كَصِيبٌ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلْمٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ

या उन का हाल आस्मान से भरसने वाली बारिश की तरह है कि जिस मेतारीकियां हो और गरज हो और बिजली हो.

يَجْعَلُونَ أَصَابَعَهُمْ فِي أَذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ

वो अपनी उगलियां डाल रहे हैं अपने कानों में गरज की वजह से, मौत के

الْمَوْتٍ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكُفَّارِينَ ﴿٧﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ

भौंझ से. और अल्लाह काफ़िरों का ईहाता किये हुवे हैं. करीब है कि बिजली

يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّهَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْرٌ فِيهِ

उन की बीनाईयों को उचक ले. जब कभी बिजली उन के लिये रोशनी कर देती है तो उस में चलने लगते हैं.

وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلُوْشَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ

और जब उन पर तारीकी धा जाती है तो खड़े रेह जाते हैं और अगर अल्लाह चाहता तो सख्त कर देता उन के कान

وَ أَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَأْيُهَا

और उन की आंखों को यकीनन अल्लाह हर चीज पर कुदरत वाला है. ए ईन्सानो!

النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَ الَّذِينَ

ईबादत करो अपने उस रब की जिस ने तुम्हें पैदा किया और उन लोगों को भी पैदा किया

مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَقَوَّنُ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ

जो तुम से पेहले थे ताके तुम मुताकी बनो. वो अल्लाह जिस ने तुम्हारे लिये जमीन को

فِرَاشًا وَ السَّمَاءَ بُنَاءً ۝ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ

बिछौना बनाया और आस्मान को इत बनाया, और जिस ने आस्मान से पानी उतारा, फिर उस

بِهِ مِنَ الشَّرَابِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا

पानी के जरिये फलों को निकाला तुम्हारे खाने के लिये. इस लिये तुम अल्लाह के शरीक भत बनाओ

وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَبِِّ هُنَّا نَرَرُنَا

हालांके तुम जानते हो. और अगर तुम शक में हो उस कुर्यान की तरफ से जो हम ने उतारा

عَلَى عَبْدِنَا فَأَتَوْا بِسُورَةٍ مِنْ مُثْلِهِ ۝ وَأَدْعُوا شَهَدَاءَ كُمْ

अपने बन्दे पर, तो तुम उसी जैसी ऐक सूरत ले आओ. और तुम बुलाओ अपने मदहगारों को

مَنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ۝ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا

अल्लाह के अलावा अगर तुम सच्ये हो. फिर अगर तुम ऐसा न कर सको

وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ

और हरणिल तुम ऐसा नहीं कर सकोगे, तो तुम डरो उस आग से जिस का ईधन ईन्सान और पश्चर (भूत)

وَ الْحِجَارَةُ أَعْدَتْ لِلْكُفَّارِينَ ۝ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا

हैं, जो तैयार की गई है काफिरों के लिये. और आप भशारत सुना दीजिये उन लोगों को जो ईमान लाए

وَ عَمِلُوا الصِّلَاحِ إِنَّ لَهُمْ جَنَاحٌ تَبَرِّئُ مِنْ تَحْتِهَا

और नेक अमल करते रहे, (इस बात की भशारत) के उन के लिये जन्मते हैं के जिन के नीचे से नेहरे बेहती

الْأَنْهَرُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا لَقَالُوا

होंगी. जब कभी वहां से कोई फल उन्हें खाने को हिया जाएगा, तो वो कहेंगे के ये तो वही फल है जो

هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلِهِ ۝ وَأَتُوا بِهِ مُتَشَابِهًًا وَلَهُمْ

हमें खाने को हिया गया ईस से पेहले, और उन्हें ऐक दूसरे के मुशाबेह फल हिये जाएंगे. और उन के लिये

فِيهَا آذَوَاجٌ مُّظَهَّرَةٌ وَ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ اللَّهَ

ਉਨ ਮੈਂ ਪਾਕ ਸਾਫ਼ ਬੀਵਿਯਾਂ ਹੋਂਗੀ, ਔਰ ਵੋ ਉਨ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਂਗੇ। ਧਕੀਨਨ ਅਲਲਾਹ

لَا يَسْتَهِنْ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعْوَصَةً فَمَا فَوْقَهَا

ਹਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਈਸ ਸੇ ਕੇ ਵੋ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲ ਬਧਾਨ ਕਰੇ ਕਿਸੀ ਮਚਹੂਰ ਕੀ ਹੋ ਯਾ ਉਸ ਸੇ ਭੀ ਬਣਣ ਕਰ.

فَإِنَّمَا الَّذِينَ أَمْنَوْا فِي عِلْمٍ مَّا أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ

ਫਿਰ ਅਲਖਤਾ ਵੋ ਲੋਗ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਏ, ਤੋ ਵੋ ਧਕੀਨ ਰਖਤੇ ਹੋਏ ਹਕ ਹੈ, ਉਨ ਕੇ ਰਖ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਹੋ. ਔਰ

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهِمْ مَثَلًا

ਅਲਖਤਾ ਜੋ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋਏ ਵੋ ਕੋਈ ਹੋਏ ਕੇ ਈਸ ਕੇ ਅਖਿਯੇ ਮਿਸਾਲ ਬਧਾਨ ਕਰ ਕੇ ਅਲਲਾਹ ਨੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਕਾ ਈਰਾਦਾ ਕਿਯਾ?

يُضْلِلُ بِهِ كَثِيرًا وَ مَهْدِيٌ بِهِ كَثِيرًا وَ مَا يُضْلِلُ بِهِ

ਅਲਲਾਹ ਈਸ ਕੇ ਅਖਿਯੇ ਬਾਹੋਤ ਸੌਂ ਕੋ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਤੇ ਹੋਏ ਔਰ ਬਾਹੋਤ ਸੌਂ ਕੋ ਉਸ ਕੇ ਅਖਿਯੇ ਛਿਦਾਧਾਰ ਫੇਟੇ ਹੋਏ ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਅਖਿਯੇ

إِلَّا الْفَسِيقِينَ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ

ਅਲਲਾਹ ਗੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਮਹਾਰ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨ ਲੋਗਾਂ ਕੋ। ਉਨ ਲੋਗਾਂ ਕੋ ਜੋ ਅਲਲਾਹ ਕਾ ਅਹਦ ਤੋਡਤੇ ਹੋ ਉਸ

مُبِشِّرَةٍ وَ يُقْطَعُونَ مَا أَمْرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوْصَلَ

ਕੇ ਪੁੱਖਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਅਦ, ਔਰ ਜੋ ਤੋਡਤੇ ਹੋ ਉਨ ਤਅਲੁਕਾਤ ਕੋ ਜਿਨ ਕੇ ਜੋਡੇ ਜਾਨੇ ਕਾ ਅਲਲਾਹ ਨੇ ਝੁਕਮ ਹਿਯਾ ਹੈ

وَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿٧﴾

ਔਰ ਵੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮੈਂ ਫਸਾਂ ਫੇਲਾਤੇ ਹੋਏ। ਧਣੀ ਲੋਗ ਖਸਾਰਾ ਉਠਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਏ। ਕੈਂਸੇ ਤੁਮ ਕੁਝ ਕਰਤੇ ਹੋ

كَيْفَ تَكُفُّرُونَ بِاللَّهِ وَ كُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاْكُمْ هُنْ ثُمَّ يُبَيِّنُكُمْ

ਅਲਲਾਹ ਕੇ ਸਾਥ, ਹਾਲਾਂਕੇ ਤੁਮ ਬੇਜਾਨ ਥੋ, ਫਿਰ ਅਲਲਾਹ ਨੇ ਤੁਮਹੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਿਯਾ। ਫਿਰ ਵੋ ਤੁਮਹੇ ਮੌਤ ਦੇਗਾ, ਫਿਰ

ثُمَّ يُحِيِّكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ

ਵੋ ਤੁਮਹੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਫਿਰ ਉਸ ਕੀ ਤਰਫ ਤੁਮ ਲੌਟਾਏ ਜਾਓਗੇ। ਵਣੀ ਅਲਲਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਸ਼ਣਾਰੇ ਲਿਖੇ ਪੈਂਦਾ ਕੀ

مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّمْهُنَّ

ਵੋ ਤਮਾਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮੈਂ ਹੋਏ। ਫਿਰ ਵੋ ਆਸਮਾਨ ਕੀ ਤਰਫ ਮੁਤਵਜ਼ੇਹ ਹੂਵਾ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ ਕੋ ਸਾਤ

سَبْعَ سَمُوتٍ وَ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ

ਆਸਮਾਨ ਬਨਾਯਾ। ਔਰ ਵੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਖੂਬ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਔਰ ਜਬ ਕੇ ਆਪ ਕੇ ਰਖ ਨੇ ਫਰਿਥਤਾਂ ਸੇ

لِلْبَلِيلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ﴿١٠﴾ قَالُوا أَتَجْعَلُ

ਫਰਮਾਧਾ ਕੇ ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮੈਂ ਖਲੀਝ ਮੁਕੰਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੁੰ। ਫਰਿਥਤਾਂ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿਧਾ ਆਪ ਜ਼ਮੀਨ ਮੈਂ

فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَ يَسْفِكُ الدِّمَاءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ

مُكَرَّرٌ كَرَتْهُنْ ۝ عِسْكَوْنْ كَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ كَوْنْ

بِخَمْدَكَ وَ نُقَدِّسُ لَكَ ۝ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

آپ کی ہمکے ساتھ اور ہم آپ کی پاکی بیان کرتے ہیں اعلیٰ نے فرمایا میں جانتا ہوں جو تم نہیں جانتے

وَ عَلَمَ أَدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلِكَةِ ۝

اور اعلیٰ نے آدم (علیہ السلام) کو تمماں نام سیखتا دیا، کسرا نے پہاڑ کیسا فریشتوں پر.

فَقَالَ أَنْبِوْنِي بِاسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ۝

عِسْكَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ کَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ

قَالُوا سُبْحَنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلِمْتَنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ ۝

کہا آپ پاک ہیں، ہم ہیلخ نہیں مگر اتنا ہی جو آپ نے ہم سیپھایا۔ یعنی ان آپ ہی ہلخ

الْحَكِيمُ ۝ قَالَ يَادِمْ أَنْبِيَهُمْ بِاسْمَاءِهِمْ ۝ فَلَمَّا آتَنَاهُمْ

وَالْحِكْمَةَ ۝ وَلِكَمْ ۝ قَالَ أَلَمْ أَعْلَمُ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ عَيْبَ السَّمْوَتِ

(علیہ السلام) نے عِسْكَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ کَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ

بِاسْمَاءِهِمْ ۝ قَالَ أَلَمْ أَقْلُ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ عَيْبَ السَّمْوَتِ ۝

آپ عِسْكَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ کَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ

وَالْأَرْضِ ۝ وَأَعْلَمُ مَا تُبَدِّلُونَ وَ مَا كُنْتُمْ تَكْتُبُونَ ۝

آسماں اور جمین کی چھپی ہوئی ہیں۔ اور میں جانتا ہوں جو تم اپنے کرتا ہو اور جو تم چھپاتے ہو۔

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلِكَةِ اسْجُدْنَا لِأَدَمَ فَسَجَدْنَا إِلَّا إِبْلِيسَ ۝ أَبِي

اوڑ جب کے ہم نے فریشتوں سے کہا کہ تم سجد کرو آدم کو، تو عِسْكَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ

وَاسْتَكْبَرْتَ ۝ وَكَانَ مِنَ الْكُفَّارِينَ ۝ وَ قُلْنَا يَادِمْ اسْكُنْ

کے عِسْكَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ کَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ

أَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَ كُلَّا مِنْهَا رَغْدًا حَيْثُ شَتَّمْ

اور تعمیری بیوی جنت میں رہو اور تم دوں جنت سے بھاؤ کوشیدگی کے ساتھ جھانگ تعمیر یا

وَلَا تَقْرِبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ فَازَلَهُمَا

لے کیا تعمیر کریں میں جانا ہے اس درخت کے، ورنہ تعمیر کسروواروں میں سے بن جاؤ گے۔ کسرا نے دوں کو شیخستان

الشَّيْطَنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۝ وَقُلْنَا اهْبِطُوا

نے وہاں سے کوسلا دیا، کسرا نے نیکال دیا عِسْكَوْنْ جَوْنْ جَمِيْنْ مَنْ إِسْلَادْ

بَعْضُكُمْ لِيَعْسِى عَدْوُهُ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقْرٌ وَّ مَتَاعٌ

तुम में से एक हूसरे के हृशमन बन कर रहोगे और तुम्हारे लिये जमीन में आरजी छिकना है और शयदा उठाना है एक वक्त

إِلَيْهِ حِينٌ ۝ فَتَلَقَّى أَدْمُرْ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَتٍ قَتَابٍ عَلَيْهِ ۝

त.क. फ़िर आदम (अलैहिस्सलाम) ने अपने रब से यह कलिमात खासिल किये, फ़िर अल्लाह ने आदम (अलैहिस्सलाम) की तौला कबूल कर मार्ह।

إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ ۝ قُلْنَا أَهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۝

यकीन वो तौला कबूल करने वाला, निष्ठायत रहम वाला है. हम ने कहा कि तुम सब यहां से नीचे उतर जाओ.

فَإِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ مِنْ هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هُدًى إِلَيْهِ فَلَا خَوْفٌ ۝

फ़िर अगर तुम्हारे पास मेरी तरफ से छिद्रायत आए, तो जो मेरी छिद्रायत के पीछे चलेगा, तो उन पर न खोड़

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا ۝

होंगा और न वो गमगीन होंगे. और वो लोग जिन्होंने ने कुक्कुट किया और हमारी आयतों

بِإِيمَانٍ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ۝

को जूठलाया, तो ये लोग दोषी हैं. वो उस में हमेशा रहेंगे.

يَبْنَىٰ إِسْرَاءٌ عَلَيْلٌ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِيَّ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ ۝

ओ यश्कूब (अलैहिस्सलाम) की ओलाद! तुम याद करो मेरी उस नेतृत्व को जो मैं ने तुम पर की

وَأُوفُوا بِعَهْدِكُمْ أُوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّاَيِ فَارَهَبُونِ ۝

और तुम मेरा अहं पूरा करो, मैं तुम्हारा अहं पूरा करूँगा. और तुम मुझ ही से डरो.

وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ ۝

और इमान लाओ उस पर जिस को मैं ने उतारा, जो सच्चा भतलाने वाला है उस को जो तुम्हारे पास है और तुम उस के

كَافِرٌ بِهِ ۝ وَلَا تَشْتَرُوا بِإِيمَانِنَا قَلِيلًا ۝ وَإِيَّاَيِ ۝

सब से पोहले इनकार करने वाले मत बनो. और तुम मेरी आयतों के बदले में थोड़ी सी कीमत मत लो. और तुम

فَاتَّقُونِ ۝ وَلَا تَلِبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَ تَكْتُمُوا ۝

मुझ ही से डरो. और हक को बातिल के साथ मत मिलाओ और हक को मत

الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتُّوا ۝

छुपाओ इस हाल में कि तुम जानते हो. और नमाज कार्य करो और झकात

الرَّكْوَةَ وَارْكُعُوا مَعَ الرَّكِعَيْنِ ۝ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ ۝

दो और रुकूआ करने वालों के साथ रुकूआ करो. क्या तुम हूसरों को नेकी का

بِالْبَرِّ وَ تَنْسُونَ أَنفُسَكُمْ وَ أَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَبَ

ہر کوئی دستے ہو اور اپنے آپ کو بھول جاتے ہو، اسی حالت میں کہ تو تم کی تبلیغات بھی کرتے ہو؟

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّابِرِ وَالصَّلُوةِ ۝ وَإِنَّهَا

کیا تو تم اکل نہیں رکھتے؟ اور سبھ اور نماز سے مدد تلاش کرو۔ اور یقیناً یہ نماز

لَكَبِيرَةُ إِلَّا عَلَى الْغَشِيعَيْنِ ۝ الَّذِينَ يَكْفُنُونَ

بھاری چیز ہے مگر ان بخشش اکرنے والوں پر، جو یقین رکھتے ہوں

أَنَّهُمْ مُلْقُوا رَبِّهِمْ وَ أَنَّهُمْ إِلَيْهِ رُجْعَوْنَ ۝ يَبْيَنِي

کہ وہ اپنے ربا سے میلانے والے ہوں اور یہ کہ وہ اخلاقی لوت کر جانے والے ہوں۔ اسے یادکوئی

إِسْرَاءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَ أَنِّي

(الہدیہ سلام) کی اولاد! تو تم یاد کرو میری ان سے نعمت کو جو میں نے تو تم پر کی اور یہ کہ

فَضَلَّتُكُمْ عَلَى الْعَلَمَيْنِ ۝ وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجِزُّ نَفْسُ

میں نے تو تم کو فوجیلات دی تبماں جھانوں (جھان والوں) پر۔ اور ڈرے اس سے جسہ دین کوئی شاپس

عَنْ نَفْسِ شَيْئًا وَلَا يُقْبِلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ ۝ وَلَا يُؤْخَذُ

کسی شاپس کے کوئی بھی کام نہیں آئے گا اور کسی کی ترک سے سیکھاریہ کبھی نہیں آئے گی اور کسی کی ترک

مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۝ وَإِذْ بَحَثَنَكُمْ

سے فتحیا نہیں کیا جائے گا اور ن ان کی نوسrat کی جائے گی۔ اور جب ہم نے تumھے نجاہت دی

مِنْ أَلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدِّبِحُونَ

آلوں کی فریاد سے جو تو تمھے بخت رین سزا کے لاریے تکلیف دتے ہے، وہ ابھ کرتے ہے

أَبْنَاءَكُمْ وَ يَسْتَحِيُونَ نِسَاءَكُمْ وَ فِي ذُلِّكُمْ بَلَاءٌ

تمھارے بیٹوں کو اور جندا چاہتے ہے تو تمھاری اورتوں کو۔ اور اس میں تو تمھارے ربا کی ترک سے

مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۝ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَبْجَيْنَكُمْ

بھاری ہمیشہ ایسا۔ اور جب ہم نے تو تمھارے لیے سمندر کو فراہم کیا، فیر ہم نے تو تمھے نجاہت دی

وَ أَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَتَنْظِرُونَ ۝ وَإِذْ وَعَدْنَا

اور آلوں کی فریاد کو گرفت کیا اور تو تم دبھ بھی رہے۔ اور جب ہم نے موسا (الہدیہ سلام) سے

مُوسَى أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ

چالیس رات کا یاد کیا، فیر تو تم نے ان کے یاد بछوڑ کو مابعد بنا لایا

وَ أَنْتُمْ ظَلِمُونَ ﴿٥﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ

इस हाल में के तुम ज़ुल्म कर रहे थे. फिर हम ने तुम से मुआश किया। उस के बाद

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾ وَ إِذْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ

ताके तुम शुक्त अदा करो. और जब के हम ने मूसा (अलैहिस्सलाम) को किताब दी और हक व भातिल के हरभियान

وَ الْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٧﴾ وَ إِذْ قَالَ مُوسَى

फ़ैसला करने वाली किताब दी ताके तुम हिदायतयाक्षता बनो. और जब मूसा (अलैहिस्सलाम) ने अपनी क्रौम से

لِقَوْمِهِ يَقُولُمْ إِنَّكُمْ ظَلَمَتُمْ أَنفُسَكُمْ بِإِتْخَادِكُمْ

झरमाया के ऐ मेरी क्रौम! यकीनन तुम ने अपनी जानों पर ज़ुल्म किया है तुम्हारे खड़े को माझूद बनाने की वजह से,

الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا آنفُسَكُمْ طَذْلِكُمْ

तो तुम तौबा करो अपने पैदा करने वाले की तरफ, फिर आज आदमी बाज को कत्ल करो. ये तुम्हारे

خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ

लिये बेहतर है तुम्हारे पैदा करने वाले के नाशीक. फिर उस ने तुम्हारी तौबा कम्बूल की. यकीनन वो तौबा कम्बूल करने वाला,

الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ وَ إِذْ قُلْتُمْ يَهُوُسِي لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَرَى

निषायत रहम वाला है. और जब तुम ने कहा ए मूसा! हम हरगिज आप पर ईमान नहीं लायेंगे जब तक के हम अल्लाह को

اللَّهُ جَهَرَةً فَأَخْذَتُمُ الصُّعْقَةَ وَ أَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٩﴾

आमने सामने न हेख लें, फिर तुम्हें बिजली दी एक ओरदार आवाज ने पकड़ लिया। इस हाल में के तुम (आंखों से) हेख रहे थे.

ثُمَّ بَعْثَنَكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

फिर हम ने तुम्हें (झिन्दा कर के) उठाया तुम्हारे मर जाने के बाद ताके तुम शुकरगुजार बनो.

وَ ظَلَلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلُوَىٰ

और हम ने तुम पर बाढ़ों का साया किया और हम ने तुम पर मन्न और सल्वा उतारा.

كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمْوْنَا وَلِكُنْ كَانُوا

के तुम खाओ उन पाकीजा चीजों में से जो हम ने तुम्हें देयी के तौर पर दी. और उन्होंने हम पर ज़ुल्म नहीं किया,

أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١﴾ وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقُرْيَةَ

लेकिन वो अपनी जानों पर ज़ुल्म करते थे. और जब हम ने कहा के तुम दाखिल हो जाओ उस बस्ती में,

فَكُلُّوا مِنْهَا حَيْثُ شَاءْتُمْ رَغْدًا وَ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا

फिर उस में से खाओ जहां तुम चाहो कुशादगी के साथ, और तुम दरवाजे से दाखिल हो जाओ सज्दा करते हुवे

وَ قُولُوا حَتَّىٰ تَغْفِرُ لَكُمْ خَطَايْمُ وَ سَيِّزِيدُ الْمُحْسِنِينَ^{٥٦}

ओर तुम यूं कहो तो आ (तो आ), तो हम तुम्हारे लिये तुम्हारी खताएं बण्शा हो। और हम नेकी करने वालों को मज़ीद हो।

فَبَدَلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا

फिर उन जालिमों ने बदल दिया भात को उस के अलावा से जो उन से कही गई थी, फिर हम ने

عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا

उन जालिमों ५२ उतारा आस्मान से अजाब ईस वजह से के वो

يَفْسُقُونَ^{٥٧} وَإِذْ أَسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ

नाफ़रमान थे. और जब मूसा (अलौहिस्सलाम) ने पानी तलब किया अपनी कोम के लिये तो हम ने कहा

بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَأَنْجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا

अपना असा पश्चर ५२ मारिये. फिर उस से भारा चश्मे हूट ५२.

قَدْ عِلِمَ كُلُّ أَنَّاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُّوَا وَ اشْرَبُوا

तभाम लोगों ने अपने पीने की जगा मालूम कर ली. खाओ और पियो

مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِيْبُ^{٥٨} وَإِذْ قُلْتُمْ

अल्लाह की रोज़ी में से और जमीन में इसाद इलाते हुवे मत फिरो. और जब तुम ने कहा

يَمُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامِ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ

ऐ मूसा! हम हरणिज सब्र नहीं करेंगे एक खाने ५२, ईस लिये आप हमारे लिये हुआ कीजिये अपने रब से

يُخْرُجُ لَنَا مِمَّا تُنْتِي الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَ قِثَائِهَا

के वो हमारे लिये निकाले उन चीजों में से जिसे जमीन उगाती है, यानी उस की सज्जी और ककड़ी

وَ فُؤْمَهَا وَ عَدَسَهَا وَ بَصَلَهَا قَالَ أَتَسْتَبِدُ لَوْنَ

और लहसन और मसूर और घाज. अल्लाह ने इरमाया क्या तुम बदले में मांगते हो

الَّذِي هُوَ آدُنِي بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ إِهْبِطُوا مِصْرًا

उस चीज को जो अद्वा है उस के बदले में जो उस से बेहतर है? तुम शेषर में उतर जाओ,

فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْذَلَّةُ وَ الْمُسْكَنَةُ^{٥٩}

तो यकीनन तुम्हारे लिये वो चीजें होंगी जिन का तुम ने सवाल किया. और उन के ऊपर झिल्कत और झक्कर मार दिया गया,

وَبَاءُو بِعَصَبٍ مِنَ اللَّهِ ذُلْكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ

और वो अल्लाह का ग़ज़ब ले कर लौटे. ये ईस वजह से के वो अल्लाह की

بِاِيمَانِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ

આયાત કા ઈ-કાર કરતે થે ઓર અમિયા કો નાહક કંતલ કરતે થે. યે

بِهَا عَصَوْا وَ كَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ امْنَوْا

ઈસ વજહ સે કે ઉન્હોને નાફરમાની કી ઓર વો હદ સે આગે બઘતે થે. યકીનન વો લોગ જો ઈમાન લાએ

وَ الَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصْرَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ أَمَنَ بِاللَّهِ

ઓર જો ધંધૂઠી હોય ઓર નસારા હોય ઓર સાબી હોય, જો ભી ઈમાન લાએંગો અલ્લાહ પર

وَالْيَوْمُ الْأُخْرِ وَعَمَلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ

ઓર આભિરી દિન પર ઓર નેક કામ કરતે રહેંગે તો ઉન કે લિયે ઉન કા અજર હોગા. ઉન કે રબ

رَبِّهِمْ ۝ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ ﴿١٠﴾

કુ પાસ. ઓર ન ઉન પર ખૌફ હોગા. ઓર ન વો ગમગીન હોંગો.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيَثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الظُّورَ خُذُوا

ઓર જબ હમ ને તુમ સે પુષ્ટા અહદ લિયા ઓર હમ ને તુમ્હારે ઉપર કોઈ તૂર કો ઉઠાયા. (કહા કે) પકડો

مَا أَتَيْنَكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعْدَكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١١﴾

મજબૂતી સે ઉસ તૌરાત કો જો હમ ને તુમ્હેં દી ઓર યાદ કરો ઉસ કો જો ઉસ મેં હે તાકે તુમ મુતાકીબનો.

ثُمَّ تَوَلَّتُمُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

ફિર તુમ ને ઉસ કે બાદ ઐરાજ કિયા. ફિર અગર અલ્લાહ કા ફિઝલ ઓર ઉસ કી મેહરબાની

وَرَحْمَةً لَكُنْتُمْ قَنَ الْخَسِيرِينَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ

તુમ પર ન હોતી તો તુમ નુકસાન ઉઠાને વાલોનું સે બન જાતે. યકીનન તુમ્હેં માલૂમ હોય વો લોગ

الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُنَّا لَهُمْ كُوْنُوا

જિન્હોને તુમ મેં સે જ્યાદતી કી સનીયર કે બારે મેં, ફિર હમ ને ઉન સે કહા કે તુમ જલીલ બન્દર

قِرَدَةً خَسِيرِينَ ﴿١٣﴾ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا

બન જાઓ. ફિર હમ ને ઉન્હેં ઉન કે આગે વાલોનું કે લિયે ઓર ઉન સે પીછે વાલોનું કે લિયે ઈશ્વર બનાયા

وَمَا خَلُفَهَا وَ مَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى

ઓર મુતાકીયોનું કે લિયે નસીહત બનાયા. ઓર જબ મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને ફરમાયા

لِقُومَةٍ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذَبَّحُوا بَقَرَةً ۚ قَالُوا

અપની કોમ સે અલ્લાહ તુમ્હેં હુકમ દેતે હોય કોઈ ગાય જબહ કરો, તો ઉન્હોને કહા કે કયા આપ

أَتَتَّخَذُنَا هُرْزُواطٌ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ

ہم سے مجاہک کرتے ہے؟ موسا (علیہ السلام) نے فرمایا اخلاع کی پناہ ہر سے کے میں جاہلیوں میں سے ہو جائی۔

مِنَ الْجَاهِلِيِّينَ ۝ قَالُوا دُعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا هِيَ ۝ قَالَ

جہلیوں نے کہا کہ آپ ہمارے لیے اپنے رب سے ہٹا کر جیسے کہ ہمارے لیے ساہی بیان کرے کہ وہ گای کیا ہے۔ موسا

إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَانٌ ۝

(علیہ السلام) نے فرمایا کہ اخلاع فرماتے ہے کہ وہ گای ائسی ہے جو نبھوت بھٹکی ہے اور نبھکل جوان ہے،

بَيْنَ ذَلِكَ ۝ فَاعْلَمُوا مَا تُؤْمِنُونَ ۝ قَالُوا دُعُ لَنَا

Ус کے درمیان میں ادھر اور تم والی ہے۔ اور تم کر گئے جس کا تعمیر ہو کر دیکھ دیا جا رہا ہے۔ عذھوں نے کہا

رَبَّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا لَوْهُنَّا ۝ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

کہ آپ ہمارے لیے اپنے رب سے ہٹا کر جیسے کہ ہمارے لیے ساہی بیان کرے کہ عس کا رنگ ہے جو موسا (علیہ السلام)

بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَوْهُنَّا تَسْرُ النَّظَرِينَ ۝ قَالُوا

نے فرمایا کہ اخلاع فرماتے ہے کہ وہ گای پیلی ہے، عس کا رنگ بھولا ہو چکا ہے، جو دیکھنے والوں کو مسخر کرتی ہے۔ تو عذھوں نے

ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا هِيَ ۝ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَّهَ عَلَيْنَا ۝

کہا کہ آپ ہمارے لیے اپنے رب سے ہٹا کر جیسے کہ ہمارے لیے بیان کرے کہ وہ گای کیا ہے۔ ہر سے لیے کے گای ہم پر

وَإِنَّ شَاءَ اللَّهُ لَمْهَنَدُونَ ۝ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

مُکْثَنَبَہ ہو گا۔ اور یقیناً اگر اخلاع نے یا ہم را ہے پا لے گا۔ موسا (علیہ السلام) نے فرمایا کہ اخلاع

بَقَرَةٌ لَا ذُلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ ۝

فرماتے ہے کہ وہ گای ائسی ہے جو بھتی کے لیے جو تی ن گا۔ ہم را ہے پا لے گا۔ اور ن بھتی کو سے راب کرتی ہے۔

مُسْلَمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا ۝ قَالُوا إِنَّهُ جَنَّتَ بِالْحَقِّ ۝

اور سہیہ سالیم ہے، عس میں کوئی دفعہ نہ ہے۔ عذھوں نے کہا اب آپ ہک بات لے آ جو۔

فَذَجَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ۝ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا ۝

فیکر عذھوں نے عس کو ابھا کیا اور وہ عس کے کریب بھی نہیں�ے۔ اور جب تھم نے اسکے شامس کو کتل کیا،

فَادْرَعْتُمْ فِيهَا ۝ وَاللَّهُ فُخْرَجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۝

فیکر تھم نے عس کے بارے میں جھڈا کیا اور اخلاع نیکالنے والیا ہے۔ عس کو جو تھم چھپا رکھے�ے۔

فَقُلْنَا اصْرِبُوهُ بِعَضِهَا ۝ كَذِلَكَ يُحِيِ اللَّهُ الْمَوْتَىٰ ۝

فیکر ہم نے کہا کہ تھم گای کے کسی ٹوکرے کو مکتوں پر مارو۔ اسی ترک اخلاع مورثوں کو بھی لیندا کرے گا۔

وَ يُرِيكُمْ أَيْتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾ تُمَّقَّسْتُ

और اخ्लाष तुम्हें अपनी आयतें दिखाते हैं ताके तुम अकल वाले बन जाओ. फ़िर तुम्हारे छिल

قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْجَهَارَةِ أَوْ أَشَدُّ

उस के बाद सभ्न हो गए, फ़िर वो पथर की तरह हो गए या उस से भी ज्यादा सभ्न.

قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْجَهَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرْ مِنْهُ الْأَنْهَرُ

और यकीनन पथरों में से तो कुछ ऐसे होते हैं के अलबत्ता उन से नेहरें कूटती हैं.

وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقَقْ فَيَخْرُجْ مِنْهُ الْبَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا

और उन में से कुछ फट जाते हैं जिन से पानी निकलता है. और उन में से कुछ

لَمَا يَهْبِطْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

اخ्लाष के घौंश से गिर पड़ते हैं. और अख्लाष बेखबर नहीं है उन कामों से

عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ أَفَتَظْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ

जो तुम करते हो. क्या फ़िर तुम इस की उम्मीद रखते हो के ये (यहूदी) तुम्हारे केहने से ईमान ले आओंगे,

فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلْمَةَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ

हालांके उन में से एक जमायत अख्लाष के कलाम को सुनती है, फ़िर उस में तहरीक करती है

مِنْ بَعْدِ مَا عَقْلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ

उस के बाद के वो उस को समजती है, हालांके वो ईलम भी रखती है. और जब वो ईमान वालों से मिलते हैं

أَمْنُوا قَالُوا أَمَنَّا هُنَّا خَلَّا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا

तो केहते हैं के 'हम मोमिन हैं'. और जब उन में से एक दूसरे के साथ तन्हाई में होते हैं तो केहते

أَتُحَدِّثُنَّهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجِجُوكُمْ

हैं के क्या तुम उन मुसलमानों से व्यापार कर रहे हो वो जो अख्लाष ने तुम पर खोला है ताके वो तुम से

بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُونَ

उस के जरिये हुज्जतबाजी करे तुम्हारे रब के पास? क्या तुम्हें अकल नहीं? क्या वो ये नहीं जानते के

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرِرُونَ وَمَا يُعْلِمُونَ ﴿٢٧﴾ وَمِنْهُمْ

अख्लाष जानता है उस को भी जिस को वो छुपाते हैं और जिस को वो झाँझिर करते हैं और उन में से बाज

أُمَّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَبَ إِلَّا آمَانَىٰ وَإِنْ هُمْ إِلَّا

अनपढ हैं जो किताब को नहीं जानते सिवाए तमन्नाओं के. और वो सिफ्फ गुमान

يَظْنُونَ ﴿٤﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَبَ بِاِيْدِيهِمْ

کرتے ہیں۔ فیکر ہلاکت ہے عن لوگوں کے لیے جو کتاب کو اپنے ہاتھ سے لیجاتے ہیں،

ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا

فیکر کے ہتھے ہیں کے یہ اعلیٰ کی ترک سے ہے تاکہ عس کے بدلے میں ٹوٹی سی کیمات

قَلِيلًاً فَوَيْلٌ لَّهُمْ قَمَّا كَتَبْتُ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ

لے لئے۔ فیکر ہلاکت ہے عن کے لیے عس سے جو عن کے ہاتھ نے لیجا ہے اور ہلاکت ہے عن کے لیے

قَمَّا يَكْسِبُونَ ﴿۵﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً

عس مال سے جو وو کما رہے ہیں۔ اور عنہوں نے کہا کہ آگ ہمیں ہر چیز نہیں چھوڑے گی مگر یہ دنیا نے ہمیں دنیا نہیں۔

قُلْ أَتَتَخْذِذُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ

آپ فرمایا ہیچ کیا کیا ترک نے اعلیٰ کے پاس کوئی اہم دلے رہا ہے کہ فیکر اعلیٰ ہر چیز اپنے اہم دلے

أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ بَلِي مَنْ كَسَبَ

بھیساں نہیں کرے گا یا ترک اعلیٰ پر کہتے ہو وو جو ترک جانے نہیں ہو؟ کیون نہیں! جو بھی بھرا کام

سَيِّئَةً وَّ أَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَبُ النَّارِ

کرے گا۔ اور عس کو عس کی بھتاں نے دوسرے لیتا تو یہی لوگ دوچھپی ہیں۔

هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ أَمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ

وو عس میں ہمیشہ رہے گو۔ اور جو ہمیان لایا اور نہ ک املا کرتے رہے

أُولَئِكَ أَصْحَبُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٨﴾ وَإِذْ أَخْذَنَا

تو یہ لوگ جانتی ہیں، وو عس میں ہمیشہ رہے گو۔ اور جب کے ہم نے بھی ہر سرائیں

بِيُثَاقَ بَنَى إِسْرَاءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ هُوَ وَبِالْوَالِدِينِ

سے پ්‍රශنا اہم دلے لیتا کے ترک ہر بادت ن کرو مگر اعلیٰ کی، اور والدین کے ساتھ

إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينُ وَقُولُوا

ہر سو سو لبک کرو، اور ریشتہداں کے ساتھ اور یتیم اور بیکاریوں کے ساتھ، اور

لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتُّوا الرَّزْكَوَةَ

لوگوں سے اچھی بات کرو، اور نماز کا ایتم کرو اور ڈکات دو۔

ثُمَّ تَوَلَّتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٩﴾

فیکر ترک نے ہر چیز کی مگر ترک میں سے ٹوٹے لوگوں نے ہر چیز کے ترک میں ہر چیز کے ترک کرے رہے ہیں۔

وَإِذَا أَخَذْنَا مِثَاقَهُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَهُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ

और جब کے ہم نے تم سے پੁٹتا آہد لیا کہ تم آپس میں بھون مات بھا اور اسکے دوسرے کو

أَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ شَرَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشَهَّدُونَ ﴿٨٣﴾

اپنے گھر سے مات نیکالو۔ فیکر تم نے ڈکھا رکھا ہس ہال میں کہ تم گواہی دتے ہو۔

ثُمَّ أَنْتُمْ هَوْلَاءَ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَ تُخْرِجُونَ فَرِيقًا

فیکر تم وہ لوگ ہو کہ تم اسکے دوسرے کو کتل کرتے ہو اور تم اپنے میں سے اسکے جماعت کو

مَنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظْهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْأِثْمِ

نیکالتے ہو عن کے گھر سے۔ تم عن کے بیلائی گناہ اور جعل میں مدد

وَالْعُدُوَانُ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسْرَى تُفْدُوهُمْ وَهُوَ

کرتے ہو۔ اور اگر وہ تمہارے پاس کہی بنا کر آئے تو تم عن کا فیدیا دتے ہو ہس ہال میں کہ

مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَوِمُنُونَ بِعَضِ الْكِتَبِ

تم پر عن کا نیکالنا ہرام ہا۔ کیا فیکر تم تواریخ کے باج ہیس سے پر یہ مانا ر�اتے ہو،

وَ تَكُفُّرُونَ بِبَعْضٍ فَهَا جَزَاءٌ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ

اور باج کے ساتھ کوئی کرتے ہو؟ فیکر عس شاپس کی سزا کیا ہو گی جو تم میں سے

مَنْكُمْ إِلَّا خُرُبٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ يَوْمَ الْقِيَمةِ

عس کو کرے سیوا اے دنیا چینی میں رُسواہ کے؟ اور کیا مات کے دن

يُرْدُونَ إِلَى أَشَدِ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَايِلٍ

عن کو سخت ترین اجنب کی ترک لوتایا جائے گا۔ اور اخلاق ایک بے اخلاق نہیں ہے

عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ

عن کاموں سے جو تم کرتے ہو۔ یہی لوگوں نے دنیا چینی میں رُسواہ کو آپنی راست

الْدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّ عَنْهُمُ الْعَذَابُ

کے مُکابلوں میں بھریا۔ فیکر عن کا اجنب ہلکا نہیں کیا جائے گا۔

وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَبَ

اور عن کی نعمت نہیں کی جائے گی۔ یقیناً ہم نے موسا (اکیلہ مسیح) کو کتاب دی

وَ قَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَ أَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ

اور عن کے بعد لگاتا ر رسل بے جے۔ اور ہم نے ہس ایجے ماریم (اکیلہ مسیح)

مَرْيَمُ الْبَيْتِ وَ أَيَّدَنْهُ بِرُوحِ الْقُدْسِ أَفَكُلَّمَا

को रोशन मोअजिजात हिये, और हम ने उन की ताईद की रूहुल कुदूस के अरिये. क्या फ़िर जब कभी

جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهُوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرُتُمْ

तुम्हारे पास कोई पैगम्बर आया ऐसी चीजें ले कर जिन को तुम्हारे नक्षस चाहते नहीं थे तो तुम ने बड़ा बना।

فَرِيقًا كَذَّبُتُمْ وَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَ قَالُوا

चाहा. फ़िर एक जमाअत को तुम ने जुठलाया और एक जमाअत को तुम कत्स करते थे. और उन्होंने कहा के

قُلُوبُنَا عُلْفٌ بَلْ لَعْنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا

हमारे द्विल बन्द हैं. बल्के अल्लाह ने उन पर लानत फ़रमाई उन के कुँझ की वजह से. फ़िर बहोत कम

مَا يُؤْمِنُونَ وَ لَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

ये ईमान लायेंगे. और जब उन के पास किताब आई अल्लाह की तरफ़ से

مُصَدِّقٌ لِهَا مَعْنُونٌ وَ كَانُوا مِنْ قَبْلٍ يَسْتَفْتِحُونَ

जो सच्चा बतलाने वाली है उस को जो उन के पास है, और वो उस से पेहले काफ़िरों के भिलाई फ़तह

عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا هُنَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ

तलब करते थे. फ़िर जब उन के पास आ गया वो जिस को वो पेहचानते भी थे, तो उन्होंने उस के साथ

فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكُفَّارِينَ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ

कुँझ किया. फ़िर अल्लाह की लानत है काफ़िरों पर. बुरा है जिस के बदले में उन्होंने

أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعْدَ آنِ يُنَزَّلَ

अपनी जानों को भेद्या, ये के वो कुँझ करते हैं उस के साथ जिस को अल्लाह ने उतारा हस्त की वजह से, ईस

اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبِإِعْوَادِهِ

वजह से के अल्लाह उतारते हैं अपना इज़ल जिस पर चाहते हैं अपने बन्दों में से. फ़िर वो

بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَ لِلْكُفَّارِينَ عَذَابٌ مُهِمِّنٌ

ग़ज़ब पर ग़ज़ब को ले कर लौटे. और काफ़िरों के लिये रुस्वा करने वाला अज़ाब है.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَمْنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ

और जब उन से कहा जाता है के ईमान लाओ उस पर जो अल्लाह ने उतारा है तो वो कहते हैं के हम ईमान

بِهِمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَ يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَأَتْهُ وَ هُوَ الْحَقُّ

लायेंगे उस पर जो हम पर उतारा गया है, और वो उस के अलावा के साथ कुँझ करते हैं. हालांके वो हक है,

مُصَدِّقاً لِّيَا مَعَهُمْ ۖ قُلْ فَلَمْ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ

سچھا باتلاناں وآلہ ہے اس کو جو عن کے پاس ہے۔ آپ فرمائیں تھے تुم کیون کتل کرتے ہے اخلاق کے

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۚ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى

نبیوں کو اس سے پہلے آگر تुم مومین ہو۔ اور یقیناً تھا رے پاس محسا (ایکیس سلام)

بِالْبَيِّنَاتِ ۗ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ ۗ مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَأَنْتُمْ

روشن موجہ ایجاد لے کر آئے، فیر تुم نے بادھ کو مابعد بنایا عن کے باعث اس حال میں کے تھے

ظَلِمُونَ ۚ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ ۖ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ

گھٹ کر رکھے ہے۔ اور جب ہم نے تھے پھر اسے اہد کیا اور ہم نے تھا رے عپر کوئی تور کو

الظُّرُورَةِ خُذُوا مَا أَتَيْنَاهُمْ بِقُوَّةٍ ۖ وَ اسْمَعُوا ۖ قَالُوا

उठایا۔ کھا کے مارپھل سے پکڑو اس کو جو ہم نے تھا دیا اور گور سے سونا۔ عنہوں نے کھا کے ہم نے سونا،

سَمِعُنا وَ عَصَيْنَا ۖ وَ اشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۖ

لہکن ہم ناکفر مانی کرتے ہیں اور عن کے دل میں بادھ کی ماحصلت پیلائی گئی عن کے کوئی کی وجہ سے

قُلْ يَسْمَعُ كُمْ يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۚ

آپ فرمائیں بھر رہا ہے وہ جس کا تھا رے ایمان تھا ہے رکھ رہا ہے آگر تھا مومین ہو۔

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ ۗ عِنْدَ اللَّهِ حَالَصَّةُ

آپ فرمائیں دلیل کے آگر سچے ہے ابھیت وآلہ درجے ہے اخلاق کے پاس

إِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَّنُوا الْمَوْتَ ۖ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ۚ

اور انسانوں کو ڈوڈ کر، تو موت کی تمدن کرو آگر تھا سچے ہو۔ اور وہ ہرگز موت کی

وَلَنْ يَتَمَّنُوا أَبَدًا ۗ بِمَا قَدَّمْتُ أَيْدِيهِمْ ۖ وَاللَّهُ عَلِيِّمٌ ۖ

تمدن نہیں کرے گے کبھی بھی عن آمادا کی وجہ سے جو عن کے ہاتھوں نے آگے بڑھے ہیں۔ اور اخلاق

بِالظَّلِمِينَ ۚ وَ لَتَجَدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ

عن اکلیم کو بھوپ جانتے ہیں۔ اور ازرع آپ عنہوں تماں انسانوں سے جیادا ہریس پاہنے گے

عَلَى حَيَاةٍ ۖ وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۗ يَوْمَ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ

لیندا رہنے پر اور مشرکین سے بھی۔ عن میں سے اک اک شاپس تمدن کرتا ہے کے کاشا عنے اک ہزار سال

أَلْفَ سَنَّةٍ ۖ وَمَا هُوَ بِمُرْجِزِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ

کی لیندا دی جائے، ہالانکے اک ہزار سال کی لیندا دیا جانا عنے اجرا بسے بچانے والہ

يَعْمَرُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ قُلْ مَنْ كَانَ
نَحْنُ أَنْدَلَعْنَاهُ لَمَّا كَانَتِ الْأَيَّامُ إِذَا
أَنْدَلَعْنَاهُ لَمَّا كَانَتِ الْأَيَّامُ إِذَا

عَدُوا لِجَبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ
كَمَا دَعَنَا هُنَّا كُلُّ أُولَئِكَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾
का दुश्मन है तो यकीनन जिख्रील ने इस कुर्�आन को आप के कल्प पर उतारा है अल्लाह के हुक्म से, जो

مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾
सच्चा भतलाने वाला है उन किताबों को जो इस से पेहले थी, और छिद्रायत और बशारत है इमान वालों के लिये

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلِكِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
जो अल्लाह का और उस के शरियतों और उस के पैगम्बरों का और जिख्रील

وَمِيكَلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكُفَّارِينَ ﴿١٢﴾
और भीकार्डल का दुश्मन है तो यकीनन अल्लाह भी दुश्मन है काफिरों का। यकीनन

أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكُفُّرُ بِهَا
हम ने आप की तरफ रोशन आयतें उतारी। और इन आयतों के साथ कुछ नहीं किया करते

إِلَّا الْفَسِقُونَ ﴿١٣﴾ أَوَكُلُّمَا عَهْدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ
मगर नाश्वरमान लोग क्या किए जब कभी उन्होंने कोई अहं लिया तो उन में से एक जमाअत ने उस को

مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٤﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ
इँक (नहीं) दिया? बल्कि उन में से अक्सर इमान ही नहीं लाते। और जब उन के पास रसूल

رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ
आया अल्लाह की तरफ से जो सच्चा भतलाने वाला है उस को जो उन के पास है, तो

فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَبَ اللَّهِ وَرَاءَ
ऐहले किताब की एक जमाअत ने इँक दिया अल्लाह की किताब को अपनी पीठ

ظُهُورِهِمْ كَانُوكُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾ وَاتَّبَعُوا مَا تَتَلَوَّا
पीछे गोया के वो जानते ही नहीं। और वो पीछे पड़े उन चीजों के जिन की शयातीन

الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ
तिलावत करते थे सुखैमान (अदैहिस्सलाम) के दौरे हुक्मत में। और सुखैमान (अदैहिस्सलाम) ने कुछ

وَلِكِنَ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا
नहीं किया लेकिन शयातीन कुछ करते थे के वो इन्सानों को जादू सिखाते थे। और वो चीज

أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ ۝

سیخاٹے ٿے جو دو فریشتوں پر عتاری گاری بآبیل مئ، ہاروت اور ماروت پر.

وَمَا يُعَلِّمُنَ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ ۝

اوئر وو کسی کو سیخلاٹے نهی ٿے جب تک کے یو نهی کھاتے ٿے کے ہم تو سیف آزمائش ہے،

فَلَا تَكُفُّرُ قَيْتَعَلَمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ

ایس لیے تو کافر مत بن. فری بھی وو عن دوں فریشتوں سے سیخاتے ٿے وو جاؤں جس کے اریے وو جوڈا ٿی

الْمَرْءُ وَ زَوْجُهُ ۝ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ ۝

دالاتے ٿے شوہر اور بیوی کے درمیان. اوئر وو عس کے اریے کسی کو ارر نهی پھونچا سکتے مگر

إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۝ وَ يَتَعَلَّمُونَ مَا يَضْرُبُهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۝

اکٹا ٿک ھکم سے. اوئر وو سیخاتے ٿے وو جاؤ چو عن کو نکسان دتا ٿا اور عن کو نکنا نهی دتا ٿا.

وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ ۝

اوئر یکینن عن چوں مالووم ٿے کے اکلبتا وو آدمی جس نے عس کو بھریا ٿس کے لیے آبیرت مئ

مِنْ خَلَاقِنَ ۝ وَلَبِئِسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسُهُمْ لَوْ كَانُوا

کوئ ھیسسا نهی. اور اکلبتا بھرا ٿے جس کے بدلے مئ عن چو نے اپنی جانوں کو بھئا. کاش کے وو

يَعْلَمُونَ ۝ وَلَوْ أَتَهُمْ أَمْنُوا وَ اتَّقُوا لَهُتُوبَةً ۝

جاناتے. اوئر اگر وو ڦماں لاتے اور ماتاکی بناتے تو اکٹا ٿک پاس سے

مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ۝

جو سواب ٿے وو بھتار ٿوتا. کاش کے وو جاناتے. اے ڦماں والو!

أَمْنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَ قُولُوا انْظُرْنَا وَ اسْمَعُوا ۝

توم رائنا (انظرننا) مات کھو، ٻڌکو عن جوونا (راعنا) اور جوئر سے سونو.

وَ لِلْكُفَّارِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ مَا يَوْدُ الَّذِينَ ۝

اوئر کافر چو کے لیے دنکاک اجزاء ٿے. اے ٻڌلے کیتاب مئ سے

كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَبِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ ۝

جو کافر ٿئے وو، اور مشرکین یو نهی چاھتے کے توم پر

عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۝ وَاللَّهُ يَحْتَصُ بِرَحْمَتِهِ ۝

کوئ ڀئر عتاری جا چو تومھارے رج کی ترک سے. اور اکٹا ٿک اپنی رحمت کے سا� خاس کرتا ٿے

مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٥﴾ مَا نَسْخَ

जिसे चाहता है. और अल्लाह वह फ़ज़ल वाला है. हम जो आयत मन्सूब

مِنْ أَيَّةٍ أَوْ نُسْهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا

करते या हम उस को भुला देते हैं तो हम उस से बेहतर या उसी जैसी दे आते हैं.

الَّمْ تَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦﴾ الَّمْ تَعْلَمُ

क्या आप को मालूम नहीं कि अल्लाह हर चीज पर कुछ रत वाला है. क्या आप को मालूम नहीं कि

أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ

अल्लाह के लिये आस्मानों और जमीन की सलतनत है. और तुम्हारे लिये

مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ

अल्लाह के अलावा कोई मदहगार और हिमायती नहीं. क्या तुम ये चाहते हो कि

أَنْ تَسْأُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَى مِنْ قَبْلٍ وَمَنْ

तुम अपने रसूल से सवाल करो जिस तरह से मूसा (अलैहिस्सलाम) से इस से पेहले सवाल किया गया. और

يَتَبَدَّلِ الْكُفُرُ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٨﴾

जो कुँझ को ईमान के बदले में लेगा। तो यकीनन वो सीधे रास्ते से भटक गया.

وَذَكَرِيْرُ مِنْ أَهْلِ الْكِتَبِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ

ऐहले किताब में से बहोत से चाहते हैं कि काश के वो तुम्हें तुम्हारे ईमान लाने के

إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ

बाद काफिर बना है अपनी तरफ के हसद से इस के बाद के उन के लिये

فَاتَّبَعَنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَأَعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ

हक वालों हो गया. इस लिये तुम मुआफ करो और दरगुजर करो यहां तक कि अल्लाह अपना हुक्म

بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ

ले आओ. यकीनन अल्लाह हर चीज पर कुछ रत वाला है. और नमाज काई करो

وَأَتُوا الزَّكُوْةَ وَمَا تُقْدِمُوا لَوْنَفِسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تُجْدِوْهُ

और ज्ञात दो. और जो भलाई तुम अपनी जानों के लिये आगे भेजोगे तो उसे

عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوا

अल्लाह के पास पाओगे. यकीनन अल्लाह तुम्हारे आमाल देख रहे हैं. और ये कहते हैं कि

لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ

ਹਰਿਗਿਆ ਜਨਤ ਮੌਂ ਦਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਂਗੇ ਮਗਰ ਵਈ ਜੋ ਧਨ੍ਡੀ ਹੋਣੇ ਯਾ ਨਸਰਾਨੀ ਹੋਣੇ।

تِلْكَ أَمَانِيْهُمْ ۖ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ

ਥੇ ਉਨ ਕੀ ਜੂਠੀ ਤਮਨਾਂਅੋਂ ਹੋਣੇ। ਆਪ ਫਰਮਾ ਦੀਜਿਥੇ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਦਲੀਲ ਲਾਓ ਅਗਰ ਤੁਮ ਸਚੇ ਹੋ।

صَدِيقِينَ ۝ بَلِّيْ ۝ مَنْ آسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ

ਕਥੂੰ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਨਾ ਚੇਹਰਾ ਅਲਲਾਹ ਕੇ ਤਾਬੇਅ ਕਿਯਾ ਈਸ ਭਾਲ ਮੌਂ ਕੇ

فُحْسِنْ فَلَهُ أَجْرٌ عِنْدَ رَبِّهِ ۝ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

ਵੋ ਨੇਕੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਲਿਧੇ ਅਪਨੇ ਰਥ ਕੇ ਪਾਸ ਉਸ ਕਾ ਅਜਰ ਹੈ। ਔਰ ਉਨ ਪਰ ਨ ਘੌਫ਼ ਹੋਂਗਾ॥

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ

ਔਰ ਨ ਵੋ ਗਮਗੀਨ ਹੋਂਗੇ। ਔਰ ਧਨ੍ਡੀ ਨੇ ਕਹਾ ਕੇ ਨਸਾਰਾ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼

عَلَى شَيْءٍ ۝ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ ۝

ਪਰ ਨਹੀਂ। ਔਰ ਨਸਾਰਾ ਨੇ ਕਹਾ ਕੇ ਧਨ੍ਡੀ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਪਰ ਨਹੀਂ।

وَهُمْ يَتَلَوُنَ الْكِتَبَ ۖ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

ਹਾਲਾਂਕੇ ਵੋ ਕਿਤਾਬ ਕੀ ਤਿਲਾਵਤ ਕਰਤੇ ਹੋਣੇ। ਈਸੀ ਤਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੈਸਾ ਕੌਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੀ ਕਹਾ ਜੋ ਕੂਛ

مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۖ فَإِنَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ

ਜਾਨਤੇ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਅਲਲਾਹ ਉਨ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕਧਾਮਤ ਕੇ ਦਿਨ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ॥

فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِنْ قَنْعَ مَسِيْدَ

ਉਸ ਮੌਜਿਸ ਮੌਂ ਵੋ ਈਧਿਲਾਈ ਕੁਰ ਰਹੇ ਹੋਣੇ। ਔਰ ਉਸ ਸੇ ਜਾਇਆ ਗਲਿਮ ਕੌਜ ਹੋਂਗਾ। ਜੋ ਅਲਲਾਹ ਕੀ ਮਾਲਿਗਿਆਂ ਸੇ

اللَّهُ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعْيٌ فِي خَرَابِهَا أُولَئِكَ

ਰੋਕੇ, (ਈਸ ਸੇ ਰੋਕੇ) ਕੇ ਉਨ ਮੌਂ ਅਲਲਾਹ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਜਾਏ ਔਰ ਉਨ ਕੋ ਵੈਰਾਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕੋਣਿਸ਼ਾ ਕਰੇ। ਯੇ ਲੋਗ

مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَابِفِينَ ۗ لَهُمْ

ਹੋਣੇ ਕੇ ਉਨ ਕੇ ਲਾਈਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਕੇ ਵੋ ਉਨ ਮੌਂ ਦਾਬਿਲ ਹੋ ਮਗਰ ਤੁਰਤੇ ਤੁਰਤੇ। ਉਨ ਕੇ ਲਿਧੇ

فِي الدُّنْيَا خُزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

ਹੁਨਾ ਮੌਂ ਰੁਸਵਾਈ ਹੋਂਗੀ ਔਰ ਉਨ ਕੇ ਲਿਧੇ ਆਖਿਰਤ ਮੌਂ ਭਾਰੀ ਅਗਾਬ ਹੋਂਗਾ॥

وَ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۖ فَإِيْمَانًا تَوَلُّوا فَتَمَّ وَجْهُ

ਔਰ ਅਲਲਾਹ ਕੀ ਮਿਲਕ ਹੈ ਮਸ਼ਾਰਿਕ ਭੀ ਔਰ ਮਗਾਰਿਬ ਭੀ। ਤੋ ਜਿਧਰ ਤੁਮ ਮੁੱਛ ਫੇਰੋਗੇ ਤੋ ਉਧਰ ਅਲਲਾਹ

اللَّهُ أَنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلَيْمٌ ﴿١٥﴾ وَ قَالُوا اتَّخَذَ

का योहरा है। यकीनन अल्लाह वुस्खत वाले, ईश्वर वाले हैं। और उन्होंने कहा के अल्लाह

اللَّهُ وَلَدٌ لَّهُ سُبْحَنَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ

औलाइ रखता है। अल्लाह औलाइ से पाक है, बल्कि अल्लाह की मिल्क हैं वो तमाम चीजें जो आसमानों

وَ الْأَرْضُ ﴿١٦﴾ كُلُّ لَهُ قُنْتُونَ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ

और जमीन में हैं। सब उस के सामने आजिजी करने वाले हैं। वो आसमानों और जमीन को बगैर नमूने

وَ الْأَرْضُ ﴿١٧﴾ وَ إِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ

के पैदा करने वाला है। और जब वो किसी चीज का फ़ैसला करता है तो उस से केहता है के हो जा, तो वो हो

فَيَكُونُ ﴿١٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا

जाती है। और उन लोगों ने कहा जो जानते नहीं के अल्लाह हम से कलाम क्यूँ नहीं करता या हमारे पास

اللَّهُ أَوْ تَأْتَيْنَا أَيَّهُ ﴿١٩﴾ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

कोई भोआजिजा क्यूँ नहीं आता? ईस तरह उन ही जैसा कौल उन लोगों ने भी कहा जो उन से

مُثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيِّنَّا الْأُولَيَّ

पेहले थे। उन के हिल एक दूसरे के मुशाबेह हैं। यकीनन हम ने आयात को साझ साझ बयान किया

لِقَوْمٍ يُقْنَوْنَ ﴿٢٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا

ऐसी क्रौम के लिये जो यकीन रखती है। यकीनन हम ने आप को हक के कर भेजा बशारत हेने वाला

وَ نَذِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

और उराने वाला बना कर के। और आप से दोजियों के मुतअलिक सवाल नहीं किया जाएगा।

وَلَنْ تَرْضِيَ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّىٰ تَتَّبِعَ

और यहूद व नसारा हरिगिज आप से राजी नहीं होंगे यहां तक के आप उन के मजहब की

مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى

पैरवी कर लें। आप इरमा दीजिये के यकीनन अल्लाह की हिदायत वही हिदायत है।

وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الدِّينِ جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ

और अगर आप उन की ख्वाहिशात के पीछे चलेंगे ईस के बाद के आप के पास ईश्वर आ गया।

مَالِكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ

तो आप के लिये अल्लाह से कोई (बयाने वाला) मदहगार और हिमायती नहीं होगा। वो लोग जिन को

اتَّيْنَاهُمُ الْكِتَبَ يَتَنَوَّهُ حَقَّ إِتْلَوَتِهِ أُولَئِكَ

ہم نے کتاب دی وہاں کی تبلیغات کرتے ہیں جس کے عساکر کی تبلیغات کا ہک ہے۔ یہ

يُؤْمِنُونَ بِهِ وَ مَنْ يَكُفُّرُ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمْ

عساکر پر ڈھان رکھتے ہیں۔ اور جو عساکر کے ڈھان کرے گا تو وہی

الْخَسِرُونَ ﴿١﴾ يَلْبَثُ إِسْرَاءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ

بسارا ٹھانے والے ہیں۔ اے بنی اسرائیل! تم یاد کرو میری عساکر کو

أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

میں نے تم پر ڈھان کیا، اور یہ کہ میں نے تمہیں تمہارے جہانوں (جہان والوں) پر فوجیلات دی۔

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجِزُّ نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا

اور ڈھانے والے ہیں سے جس ڈھان کو ایسی شامس کی کوئی بھی کام نہیں آتا گا اور

وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ

کسی کی ترک سے کیندھا کبھی نہیں کیا جاتا گا اور عساکر کو سیکھاریش نہیں دے گی اور ان کی نوسrat

يُنْصَرُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلْمَتٍ

نہیں کی جاتے گی۔ اور جب ڈھانیم (اکتوبر) کی ڈھانیان لیا گیا تو اس نے چند کلیمات کے ایسے تو ڈھانیم

فَأَتَهُنَّ ﴿٤﴾ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَاماً ﴿٥﴾ قَالَ

(اکتوبر) نے ان کو پورے توار پر ادا کیا۔ اعلیٰ نے فرمایا کہ میں تمہیں انسانوں کا پہلو والا بنانا ہے۔

وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ﴿٦﴾ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا

ڈھانیم (اکتوبر) نے کھا کے اور میری اولاد میں سے بھی۔ اعلیٰ نے فرمایا کہ میرا احمد علیم کو نہیں پہنچا گا۔

الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا

اور جب کے ہم نے بیٹھا کیوں بنا گیا ڈھانوں کے بار بار آنے کی گیا اور امن کی گیا۔ اور (ہم نے ہوکم دیا کے)

مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلَّى وَعَهِدْنَا إِلَيْهِ إِبْرَاهِيمَ

تم مکامے ڈھانیم کو نماز پڑھنے کی گیا۔ بنا اور اسے ڈھانیم (اکتوبر) اور

وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهَرَا بَيْتَ لِلَّطَّافِيفَيْنَ وَالْعَرَكَفِينَ

ڈھانیم (اکتوبر) کو تاکیدی ہوکم دیا کے تواکل کرنے والوں اور اوتھاکھ کرنے والوں اور رکھنے والوں سے جدائا

وَ الرُّكْعَ السُّجُودُ ﴿٨﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمَ رَبِّي أَجْعَلْ

کرنے والوں کے لیے میرے گھر کو پاک کرو۔ اور جب کے ڈھانیم (اکتوبر) نے کھا اے میرے گھر!

هَذَا بَلَدًا أَمِنًا وَ ارْزُقُ أَهْلَهُ مِنَ الشَّمَرَاتِ مَنْ

ઈस کو امن و ملائکہ کی رہائشیں بنائیں اور یہاں کو فلاؤں کی روئی دیا جیے، ان کو

أَمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمُ الْآخِرُ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ

جو ان میں سے ایسا نہ رکھتا ہو اکٹھا ہو پر اور آپسیں دین پر۔ اکٹھا نے فرمایا کہ اور جو کوکھ کرے گا۔

فَأَمْتَعْهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرْهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ

تو میں اسے ٹوٹا نہ کر پہنچا دیں گا، فیکر اس کو بھی کر آگ کے آنکھ کی ترکش لے جائیں گا۔

وَبِئْسَ الْمُصِيرُ ۝ وَ إِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ

اوہر وہ بھری جا ہے اور جب ایسی بھری (اکٹھیں سلام) پڑھے تو اپر اکٹھے اور اکٹھیں (اکٹھیں سلام) بھی تو

مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ ۝ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۝ إِنَّكَ

(ہجھا کر رکھے ہو کر) اے ہمارے رب! تو ہماری ترکش سے کبھی کبھی فرمایا۔ یکینان تو

أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ

سونے والہا، اکٹھا والہا ہے۔ اے ہمارے رب! تو ہم میں اپنی تابوئی داری کرنے والہا بننا،

لَكَ وَمَنْ ذَرَّيْتَنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرَنَا مَنَاسِكَنَا

اور ہماری اولاد میں سے بھی اپنی تابوئی داری کرنے والہا بننا۔ اور ہم کو ہم کے احکام سیکھانا،

وَتُبْ عَلَيْنَا ۝ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ ۝ رَبَّنَا وَابْعَثْ

اور ہماری توبہ کبھی کبھی فرمایا۔ یکینان تو توبہ کبھی کرنے والہا، نیحاۃت رکھ کرنے والہا ہے۔ اے ہمارے رب!

فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتَلَوَّ عَلَيْهِمْ أَيْتَكَ وَ يَعْلَمُهُمْ

اور تو ان میں ونھی میں سے ایک رکھوں لے جو ان پر تیری آیتے تیلہات کرے، اور انھیں کیتاں

الْكِتَبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزِّيغُهُمْ ۝ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ

و ہمکمتوں کی تابویں ہے، اور ان کو پاک کرے۔ یکینان تو اکٹھا دست ہے،

الْحَكِيمُ ۝ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَةِ إِبْرَاهِيمَ

ہمکمتوں والہا ہے۔ اور اکٹھیں (اکٹھیں سلام) کی میلہت سے ایراڑ نہیں کرتا مگر وہ جس نے

إِلَّا مَنْ سَفَهَ نَفْسَهُ ۝ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۝

اپنے آپ کو بے وکھ بھرایا۔ اور یکینان ہم نے اکٹھیں (اکٹھیں سلام) کو ہونے میں مुکتھب کیا تھا۔

وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الصَّلَاحِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُ

اور یکینان وہ آپسیں میں نے کو لوگوں میں سے ہو گئے۔ جب کے ان سے ان کے رب نے فرمایا

رَبُّهُ أَسْلِمْ ۝ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعُلَمَائِينَ ۝ وَ وَصَّىٰ

के ताबेदार बन जाओ। ईश्वारीम (अलैहिस्सलाम) ने कहा कि मैं २४बुल आलमीन का ताबेदार बन गया। और उसी की

بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيَّهُ وَ يَعْقُوبُ ۝ يَبْنَىٰ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ

ईश्वारीम (अलैहिस्सलाम) ने वसीयत की अपने बेटों को और यश्कूब (अलैहिस्सलाम) ने भी (झरमाया) ए मेरे बेटों।

لَكُمُ الدِّينَ قَلَّا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۝

यकीनन अल्लाह ने तुम्हारे लिये इस दिन को मुत्तभ कर लिया है, अब तुम्हें मौत न आए मगर इस जल में केतुम मुसलमान हो।

أَمْ كُنْتُمْ شَهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ ۝ إِذْ قَالَ

क्या तुम मौजूद थे जब यश्कूब (अलैहिस्सलाम) करीबुल मौत हुवे, जब के आपने अपने बेटों से झरमाया

لِبَنِيِّكُمْ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِيٍّ ۝ قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ

के मेरे बाद तुम किस चीज़ की ईबादत करोगे? तो उन्होंने कहा कि हम ईबादत करेंगे आप के माखूद की

وَإِلَهُ أَبَاهِكُمْ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا ۝

और आप के बाप दादा ईश्वारीम और ईस्माईल और ईस्खाक (अलैहिमुस्सलाम) के माखूद की, एक ही माखूद की।

وَ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۝ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۝ لَهَا

और हम उसी की ताबेदारी करने वाले हैं। ये उम्मत गुजर गई। उस के लिये वो है

مَا كَسَبْتُ وَ لَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۝ وَ لَا تُسْئُلُونَ عَمَّا كَانُوا

जो उस ने कमाया और तुम्हारे लिये वो है जो तुम ने कमाया। और तुम से सवाल नहीं किया जाएगा। उन क्रमों के

يَعْمَلُونَ ۝ وَ قَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ تَهَتَّدُوا ۝

मुत्तखिलक जो वो करते थे। और उन्होंने कहा कि तुम यहूदी या नसरानी बन जाओ, तो तुम इष्टायतयाक्ता के छलाओगे।

قُلْ بَلْ مِلَّةُ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ

आप झरमा दीजिये बड़े ईश्वारीम (अलैहिस्सलाम) की मिलत (कि ईतेबाअ कर लो) जो सिर्फ़ एक अल्लाह के हो कर रहे हो

مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ قُولُوا أَمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزَلَ إِلَيْنَا

वाले थे और मुशरिकीन में से नहीं थे। कहा कि हम ईमान लाए अल्लाह पर और उन किताबों पर जो हमारी तरफ़ उतारी

وَمَا أُنْزَلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ

गई और उन किताबों पर जो ईश्वारीम और ईस्माईल और ईस्खाक और यश्कूब (अलैहिमुस्सलाम) और

وَالْأَسْبَاطُ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَ عِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ

यश्कूब (अलैहिस्सलाम) के बेटों पर उतारी गई और उन किताबों पर जो मूसा और ईसा (अलैहिमस्सलाम) को दी गई।

النَّبِيُّونَ مِنْ رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ

ओर उन किताओं पर जो दूसरे अभियां को दी गई उन के सब की तरफ से हम उन में सेक्सी के दरभियान तकरीक नहीं करते।

وَ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣﴾ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ

और हम अल्लाह के ताबेदार हैं फिर अगर ये कुक्षकार ईमान ले आये उस के मानिन्द जैसा तुम सहाबा ईमान लाए हों।

فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّهُمْ هُمُ فِي شَقَاقٍ

तब ये कुक्षकार हिंदायत याइता के छलाएंगे। और अगर वो ऐराज करे तो वो सिफ़ (आप की) मुख्यालक्ष्य में हैं।

فَسَيَّكُفِيْكُمْ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٤﴾ صِبْغَةٌ

फिर अनकरीब अल्लाह तुम्हारी तरफ से उन के लिये काफ़ी हो जाएगा। और वो सुनने वाला, ईत्म वाला है। (हम ने)

اللَّهُ وَمَنْ أَحْسَنْ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ

अल्लाह का रंग (ईमियार कर दिया है)। और अल्लाह से भेदतर किस का रंग हो सकता है? और हम उसी की

عِبْدُوْنَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتُحَاجِّوْنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا

ईबादत करने वाले हैं। आप फरमा दीजिये क्या तुम हम से खुज़ज़त आज़ी करते हो अल्लाह के बारे में खालोंके वो हमारा

وَ زَكْرُمُ وَلَنَا أَعْبَالُنَا وَلَكُمْ أَعْبَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ

और तुम्हारा रब है। और हमारे लिये हमारे आमाल हैं और तुम्हारे लिये तुम्हारे आमाल हैं। और हम उसी के

مُحْلِصُوْنَ ﴿١٦﴾ أَمْ تَقُولُوْنَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ

लिये ईप्लास करने वाले हैं। क्या तुम यूँ कहते हो कि ईश्वारीम और ईस्माईल और ईस्हाक और

وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُوَدًا

यअकूब (अलैहिमुस्सलाम) और यअकूब (अलैहिस्सलाम) के बीटे वो यहूदी या नसरानी थे? आप फरमा

أَوْ نَصْرِيٌّ قُلْ إِنَّنُمْ أَعْلَمُ أَمِّ اللَّهِ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمْنُ

दीजिये क्या तुम ज्यादा जानते हो या अल्लाह ज्यादा जानते हैं? और उस से ज्यादा ज्ञालिम कौन होगा।

كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

जो वो गवाही छुपाए जो अल्लाह की तरफ से उस के पास है। और अल्लाह तुम्हारे आमाल से बेखबर

عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾ تِلْكِ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ

नहीं हैं। ये उम्मत गुज़र चुकी। उस के लिये वो अमल हैं जो उस ने कमाए और तुम्हारे लिये

مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُوْنَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُوْنَ

वो अमल हैं जो तुम ने कमाए। और तुम से सवाल नहीं किया जाएगा। उन आमाल के मुतालिक जो वो करते थे।